

Borgarfjarðarsýsla

Lækur 1

Leirár- og Melahreppur

Athugasemdir og viðb.

LÆKURAthugasemdir og viðbætur

Einari Helgasyni bónda á Læk, f. 10. sept. 1922, var send lýsing Ara Gislasonar. Fór hann yfir lýsinguna og svaraði spurningum um hana í bréfi sem barst Örnefnastofnun 20. jan. 1984.

Í Atdýi (5) var dökkgrá leðja sem notuð var til að þétta við. Gæti dregið nafn af því hversu óþrifalegt mun hafa verið að vinna úr þessu efni.

Einar þekkir ekki Djöflareit (12) en segir Harðhaus (13) jarðvegsgrunnan klapparhól.

Hringur (15) er ekki hringlaga og ekki líkur til að hann hafi verið sleginn.

Jarðfall er kallað þar sem vatn grefur sig oftast niður á fast og inn undir jarðveginn sem þá fellur niður í farveginn. Jarðföllin (3) eru þar sem Lækurinn (1) er talinn byrja.

Króarholt (6) er hálfgróið grjót og klapparholt. Króarholtshaus (7) er nyrsti og hæsti hluti holtsins. Mór hefur verið tekinn víða í landi jarðarinnar.

Einari er ekki kunnugt um tilefni nafnsins Lambeyri (21). Syðri tanginn í Lækjarnesi (17) heitir Nótnatangi (19).

Ekki er vitað hvað hefur verið þar sem rústirnar í Lækjarnesi (17) eru nú en þess var farið á leit við þjóðminjavörð að hann léti kanna þessar rústir.

Í landamerkjalýsingunni koma fram nokkur nöfn sem ekki eru skráð í örnefnalýsingunni! Króarholtsendi (29) er að hluta í landi Lækjar, sbr. landamerki, Laxá (30) og Lækjarfljót (31) að hluta, sbr.landamerki. Akkerssteinn (32), [í landamerkjalýsingu Alkerssteinn], er í Lækjarlandi.

Lækjarmóar (33) eru ekki í skránni en þeir eru á milli Lækjarholts (34) og Lækjarins (1) og ná að landamerkjum Vestri-Leirárgarða, það mun hafa verið aðalslægjulandið á Læk. Einar segir ekki rétt eins og segir í örnefnaskrá 'Lyngholts að Lækjarmóar (33) hafi verið aðalslægjulandið beggja vegna lækjar, þó meira að vestanverðu. Aðalslægjulandið var að austan.

Fyrir um 40 árum fór fram gerðardómur vegna ágreinings um merki milli Skipaness og Lækjar. Dómurinn féll á þann veg að merkin færðust nokkru vestar þannig að Álfatangi (35) tilheyrir nú Læk.

Aðalheiður Erla Jónsdóttir gekk frá handriti.

Stafrófsskrá örnefna:

Akkersteinn 32 = 26

Álfatangi 35

Króarholtsendi 29

Laxá 30

Lækjarfljót 31

Lækjarholt 34

Lækjarmóar 33

Lækur

1. Hvernig eru Jarðföll? Gott væri að fá nánari staðsetningu á þeim.
2. Hvar var Atdý? Er vitað um tilefni nafnsins? Var/er þúfan við Atdý merkjaþúfa?
3. Hvar og hvernig er Króarholt? Er vitað um tilefni nafnsins? Hvernig er Króarholtshaus? Var tekinn mó� viðar en við Króarholt? Gott væri að fá nánari upplýsingar um mótekju í landareigninni, svo og um torfristu, s.s. hvenær hætt var að taka mó, hversu góður mórinн var, hvemargar stungur niður, hvar reiðingur var tekinn og hvernig hann var notaður.
4. Hvernig er Grásteinn?
5. Er vitað um tilefni nafnanna Djöflareitur og Harðhaus?
6. Er Hringur hringlaga? Var hann sleginn?
7. Stendur Reiðvarða enn? Var/er hún vegvisir?
8. Er vitað um tilefni nafnsins Lambeyri?
9. Var stekkur við Stekkjarholt? Sést fyrir honum enn? Er vitað, hvenær hætt var að færa frá á Læk?
10. Er eitthvað vitað um rústirnar í Lækjarnesi?
11. Nótatangi eða Nótnatangi? Atdý eða Aldý?
12. Í landamerkjalyssingunni koma fram nokkur nöfn, sem ekki eru skráð í örnefnalysingunni, s.s.
Sjóarholt, Króarholtsendi (?), Hellunes, Kjalardals-skál, Laxá, Lækjarfljót, Alkerssteinn.
Ef þessi örnefni eru innan landareignarinnar eða á mörkum, væri gott að fá staðsetningu þeirra og lýsingu.

13. Koma fram í lýsingunni öll örnefni, sem þekkt eru
í landareigninni? Eru öll örnefnin, sem skráð
eru í lýsingunni, innan landareignarinnar?

Ath. E.t.v. væri heppilegast að skrá nýja örnefna-
skrá.

Borgarfjarðarsýsla

Leirár- og Melahreppur

Lækur

Gott væri að fá svör við eftirfarandi spurningum, ef hægt væri:

- 1) Er vitað, hvernig stendur á nöfnunum Atdý og Króarholt?
- 2) Eru nokkrar stekkjarrústir sjáanlegar nálægt Stekkjarholti?
- 3) Koma fram í skránni öll örnefni, sem bekkt eru í landareigninni?
- 4) Eru lýsingar örnefnanna nægilega ýtarlegar?

Ath.: E.t.v. væri heppilegast að semja nýja lýsingu.